

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Кафедра теорії та практики перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(П.І.Б.)

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біблійний інтертекст в аспекті перекладу

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет романо-германської філології

2021 – 2022

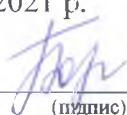
Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Біблійний інтертекст в аспекті перекладу».

Розробники: Матузкова О.П., д.філол.н., професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу, Кравченко Н.О, д.філол.н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної фонетики.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу

Протокол № 12 від “ 17 ” червня 2021 р.

Завідувач кафедри

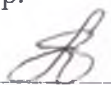

_____ (підпис)

(Матузкова О.П.)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 12 від. “18” червня 2021 р.

Голова НМК

_____ (підпис)

(Телецька Т.В.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. “ ___ ” червня _____ 202__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 Годин – 90 Залікових модулів – 1 Змістових модулів – 1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	За вибором студента	
	Спеціальність: 035 Філологія		
	Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		8 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
Самостійна робота			
72 год.		84 год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Біблійний інтертекст в аспекті перекладу» входить до циклу вибіркових лінгвістичних дисциплін, що формують лінгвістичну базу перекладача. Дана програма становить собою стислий курс з теолінгвістики, а саме – *зіставної* теолінгвістики, предметом якої є прояви релігії, що закріплено та віддзеркалено у синхронно вивчаємих англійській та українській мовах та тотожності, схожості й відмінності в способах відображення, збереження й передачі релігійного змісту.

Основною **метою** даної програми є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок перекладацького аналізу релігійних текстів (зокрема – проповідей) у цілому й біблеїзмів зокрема. Основна мета обумовлює вирішення наступних **завдань**: ознайомлення студентів з теоретичними засадами теолінгвістики та біблеїзнавства; аналіз лінгвокогнітивних та соціокультурних механізмів ступеневої актуалізації біблійного інтертексту як перекладу; вироблення у студентів практичних навичок порівняння перекладацької актуалізації інтерпретованого іншомовним автором біблійного фрейму через встановлення інтертекстуальних зв'язків.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність проведення науково-інноваційних досліджень на належному рівні.

ЗК 13. Здатність ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та перекладознавчих теоріях, напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 10. Здатність до самостійного оволодіння новими знаннями, критичного оцінювання набутого досвіду з позиції останніх досягнень методики філологічної науки, перекладу зокрема, та соціальної практики.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі, в тому числі в перекладознавстві.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату (зокрема перекладу) й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8. Демонструвати вміння здійснювати лінгвостилістичний, передперекладацький та перекладацький аналіз різножанрових текстів для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні та мовленнєві, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1: Біблійний інтертекст в аспекті перекладу

Тема 1. Теолінгвістика як синтетична галузь мовознавства.

Тема 2. Теолінгвістичний погляд на біблеїзм як на мовний прояв інтертекстуальності.

Тема 3. Біблійна інтертекстема як мовленнєва одиниця в англомовному проповідницькому дискурсі.

Тема 4. Прагматичні компоненти оригінальних англіканських й неопротестантських проповідей та особливості їхнього перекладу.

Тема 5. Концепції перекладу біблеїзмів.

Тема 6. Біблійна інтертекстема в аспекті перекладу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	П	лаб	сам. роб		Л	П	лаб	сам. роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1: Біблійний інтертекст в аспекті перекладу										
Тема 1. Теолінгвістика як синтетична галузь мовознавства.	12	2			10	30	2			28
Тема 2. Теолінгвістичний погляд на біблеїзм як на мовний прояв інтертекстуальності.	12	2			10					
Тема 3. Біблійна інтертекстема як мовленнєва одиниця в англомовному проповідницькому дискурсі.	12	2			10					
Тема 4. Прагматичні компоненти оригінальних англіканських й неопротестантських проповідей та особливості їхнього перекладу.	12	2			10					
Тема 5. Концепції перекладу біблеїзмів.	14		4		10	30		2		28
Тема 6. Біблійна інтертекстема в аспекті перекладу.	28		6		22	30		2		28
Разом за	90	8	10		72	90	2	4		84

змістовим модулем										
Усього годин	90	8	10		72	90	2	4		84

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Способи передачі біблеїзмів мовою перекладу (тема 5)	4/2
2	Способи передачі біблійних інтертекстем мовою перекладу (тема 6)	2/2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин
1	Теолінгвістика у системі біблійних наук/ Доповідь (тема 1)	10/28
2	Біблеїзм як мовний прояв інтертекстуальності / Доповідь (тема 2)	10/28
3	Біблійна інтертекстема в англomовному художньому дискурсі. (тема 3, 4)	20
4	Переклад та перекладацький аналіз біблійних інтертекстем/ Самостійне письмове завдання (тема 5, 6)	32/28

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

Лекції викладача, дискусія, обговорення найскладніших і спірних питань, відповіді на питання, робота з основною і додатковою літературою, аналіз текстів оригіналу і перекладу, тренувальні вправи, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, виконання самостійних завдань.

11. Методи контролю

Оцінювання доповідей та завдань самостійної роботи, підсумкове бланкове тестування.

Контроль засвоєння змісту курсу здійснюється наступним чином:

1) поточний контроль: за відвідування лекційних занять студенти отримують 4 бали за кожне заняття (16 балів разом). За відповіді на практичних заняттях студенти отримують по 4 бали (20 балів разом). Студенти заочного відділення отримують по 14 балів за відповіді на практичних заняттях (28 балів) та 8 балів за відвідування лекції.

2) підсумковий контроль: самостійна письмова робота оцінюється у 24 бали; у кінці курсу проводиться тестова робота, яка оцінюється в 40 балів.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Теолінгвістика у системі біблійних наук. Проблематики досліджень.
2. Теолінгвістика як галузь мовознавства. Предмет та методологія.
3. Біблеїзм як мовний прояв інтертекстуальності у теолінгвістиці.
4. Біблійна інтертекстема як мовленнєва одиниця в англomовному проповідницькому дискурсі.
5. Біблійна інтертекстема в англomовному художньому дискурсі.
6. Прагматичні компоненти оригінальних англiканських й неопротестантських проповідей та особливості їхнього перекладу.
7. Проблематика та методологія перекладу біблеїзмів.
8. Біблійна інтертекстема в аспекті перекладу.
9. Переклад та перекладацький аналіз біблійних інтертекстем.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Для денної форми

Поточний контроль						Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
4	4	4	4	8	12	24	40	100

Для заочної форми

Поточний контроль						Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
8				14	14	24	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою

82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82:+%D0%BC%D0%BE%D0%BD
%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F&hl=ru
&sa=X&redir_esc=y

6. Кравченко Н.О. Синергійність англomовного релігійного дискурсу (теолінгвістичний підхід): монографія / Н.О.Кравченко. Одеса: КП ОМД, 2017. 408с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=lvphj_2017_3_66
7. vanNoppen J.-P. From Theolinguistics to Critical Theolinguistics: the Case for Communicative Probity [Электронный ресурс]. 2004. Режимдоступу: <http://www.jovanoppen.tk>.

Додаткова

1. Бобырева Е.В. Религиозный дискурс: ценности и жанры / Бобырева Е.В. *Знание. Понимание. Умение*. М., 2008. № 1. С. 164-171. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/religioznyy-diskurs-tsennosti-i-zhanry>
2. Загот М.А. Ищите и найдёте, или Англо-русский Словарь библеизмов для всех и каждого. М., Издательство «Р.Валент». 2004. 280с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: https://books.google.com.ua/books?id=WF96AAAACAAJ&dq=%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D1%82+%D0%9C.%D0%90. +%D0%98%D1%89%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B8+%D0%BD%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D1%91%D1%82%D0%B5,+%D0%B8%D0%BB%D0%B8+%D0%90%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%BE-%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C+%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%BE%D0%B2+%D0%B4%D0%BB%D1%8F+%D0%B2%D1%81%D0%B5%D1%85+%D0%B8+%D0%BA%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE&hl=ru&sa=X&redir_esc=y
3. Кончаревич К. К теоретико-методологическому обоснованию сопоставительной теолінгвістики (на материале русского и сербского языков). / К.Кончаревич . *VII международный симпозиум достижения и перспективы сопоставительного изучения русского и других языков*. 2012. С. 14–22.
4. Назаров В.Н. Введение в теологию: учебное пособие / В. Н. Назаров. М.: Гардарики, 2004. 320 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://th.zlibcdn2.com/book/3248180/7eb618>
5. Палажченко П.Р. Мой несистематический словарь. 2-е изд., испр. М.: Издательство «Р.Валент», 2002. 304с. Режим доступа: http://unsys.narod.ru/book/ht_start.htm

6. Постовалова В.И. Теолингвистика в современном религиозном дискурсе [Электронный ресурс] / В.И.Постовалова. 2012. Режим доступа к ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/teolingvistika-v-sovremennom-gumanitarnom-poznanii-istoki-osnovnye-idei-i-napravleniya.pdf>.
7. Фрумкина Р. М. Есть ли у современной лингвистики своя эпистемология?/ Р.М.Фрумкина. *Язык и наука конца 20 века*. М.: Рос. гос. гуманит. ун-т. 1995. С. 74-117. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://194.44.152.155/elib/local/sk716429.pdf>
8. Шамарова С.И. К вопросу о теолингвистике: цель, задачи, объект, методы и основное направления / С.И.Шамарова. *Филологические науки*. 2012. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://research-journal.org/languages/k-voprosu-o-teolingvistike-cel-zadachi-obekt-metody-i-osnovnye-napravleniya/>
9. Wagner A. Theolinguistik./A.Wagner. *Internationale Tendenzen der Syntaktik und Pragmatik*. 1999. С. 507-512. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/2521138/>

Електронні інформаційні ресурси

<https://readera.org/slovari-bibleizmov-146121864>